

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Muvekita 4, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 93 00, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj :

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
MINISTARSTVA KOMUNIKACIJA I PROMETA BiH
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, maj 2008. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sistem internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje budžeta	4
3.	Usklađenost sa zakonima i pravilima	5
3.1.	Ugovori	5
3.2.	Naknade u slučaju bolesti	6
4.	Korespondencija sa klijentom	6

PRILOG

Tabela izvršenja budžeta za period 01.01. do 31.12.2007. godine

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Na osnovu Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilansa stanja, Posebnih pregleda uz Bilans stanja i Analize izvršenja budžeta) u **Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za pripremu finansijskih izvještaja, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sistema internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Shodno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Također, naša odgovornost je da procijenimo da li rukovodioci institucije primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene i da ocijenimo finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo obavili u skladu sa Revizionim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objavljivanja u finansijskim izvještajima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijske izvještaje.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo neophodnim za osiguravanje dovoljno dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena u skladu sa odobrenim budžetom i drugim propisima.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija:

1. *Tekući izdaci Ministarstva koji se odnose na troškove goriva nisu realizovani u skladu sa procedurama javnih nabavki, a usluge javnog informisanja nisu u skladu sa ugovorenim uslovima (detaljnije – tačka 3.1.),*
2. *Izdaci kao pomoć u slučaju bolesti nisu izvršeni u skladu sa Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (detaljnije – tačka 3.2.).*

Po našem mišljenju:

Finansijski izvještaji Ministarstva za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. decembar 2007. godine i u skladu su sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i Pravilnikom o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Ministarstva su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i u skladu su sa relevantnim propisima, osim za napomene koje su iskazane pod tačkom 1. i 2.

Sarajevo, maj 2008. godine

II NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Ministarstva za 2006. godinu o čemu je sastavljen Izvještaj o reviziji kojim je skrenuta pažnja Ministarstvu na nedovoljno pouzdan sistem internih kontrola u dijelu internog nadzora nad poslovnim procesima planiranja, praćenja i izvještavanja o izvršenju budžeta, nepoštivanje procedura po Zakonu o javnim nabavkama, nepopunjenost sistematizacije radnih mjesta i nekompletnost finansijskih izvještaja. Rukovodstvu je sugerisano da ove slabosti razmotri i preduzme određene aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja.

Ministarstvo je u skladu sa odredbama člana 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine dostavilo odgovor Uredu za reviziju o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja navedenih slabosti.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvještaju o reviziji, kao i uvidom u realizovane aktivnosti koje su navedene u odgovoru na Izvještaj o reviziji za 2006. godinu, utvrdili smo da je Ministarstvo otklonilo spomenute slabosti, ali da je potrebno i dalje unapređenje ovih segmenata poslovanja. Navodimo preporuke koje su realizovane uz naš komentar o daljim unapređenjima.

Realizovane preporuke:

- Proces planiranja, praćenja i izvještavanja o budžetu Ministarstva je efikasniji, iako postoje određene slabosti kod nadzora nad izvršenjem budžeta (detaljnije-tačka 2.1.);
- Ministarstvo je usvojilo Pravilnik o internoj kontroli i reviziji. Pravilnik je sačinjen prema COSO modelu koji podrazumijeva izgradnju sistema internih kontrola u okviru pet komponenti, međutim, potrebna su dalja unapređenja ovog sistema koja trebaju biti zasnovana na ukupnom razvoju sistema javne uprave u Bosni i Hercegovini;
- Finansijski izvještaji Ministarstva za 2007. godinu su kompletni i sadrže sve podatke saglasno Pravilniku o finansijskom izvještavanju institucija BiH;
- Ministarstvo je nakon prethodne faze revizije ustanovilo evidencije za službena vozila i prosječnu potrošnju goriva, čime su stvorene pretpostavke za efikasnije upravljanje javnim sredstvima;
- Uvedene su propisane evidencije za praćenje odobrenih i realizovanih usluga reprezentacije.

Nerealizovane preporuke:

- Organizaciona struktura Ministarstva nije u potpunosti popunjena odgovarajućim radnim mjestima, a procedure zapošljavanja putem Agencije za državnu službu BiH su u toku. Kao posljedica navedenog, Ministarstvo je angažovalo zaposlene po ugovorima o djelu za mjesta koja su predviđena sistematizacijom.

2. Sistem internih kontrola ¹

2.1. Planiranje i izvršenje budžeta

Planiranje budžeta. Ministarstvo je na propisanim obrascima i u predviđenom roku dostavilo zahtjev za budžet za 2007. godinu. Ukupan iznos traženih sredstava iznosio je 7.639.589 KM, iako je dozvoljena granica rashoda prema cirkularnom pismu Ministarstva finansija i trezora iznosila 6.300.000 KM. Ministarstvo je na osnovu naknadnih konsultacija sa Ministarstvom finansija i trezora korigovalo prethodni zahtjev i umanjilo prijedlog budžeta u nivou sa gornjom granicom rashoda.

¹ Saglasno članu 13. stav 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvještava o uočenim slabostima.

Međutim, Ministarstvo finansija i trezora je umanjilo i taj zahtjev, tako da je konačni odobreni budžet Ministarstva iznosio 6.252.607 KM, što predstavlja umanjjenje za 47.393 KM u odnosu na gornju granicu rashoda iz Dokumenta okvirnog budžeta za 2007. godinu.

Izvršenje budžeta. Analizom izvršenja budžeta (Tabela br. 1. u prilogu) ustanovili smo da su postojala odstupanja odobrenog i izvršenog budžeta, te da je budžet Ministarstva ostvaren 67% ili 2.073.077 KM manje od odobrenog. Mišljenja smo da je ovakvo izvršenje budžeta posljedica nerealnih pokazatelja poslovanja i nepopunjenosti radnih mjesta po sistematizaciji (projekcija budžeta planirana je na bazi 85 zaposlenih, a stvarni broj zaposlenih iznosio je 65 na kraju godine). Ministarstvo je tokom godine izvršilo dvije promjene strukture budžeta, od kojih je najveća promjena izvršena na poziciji «kapitalnih izdataka» tako što su umanjeni izdaci za ostala stalna sredstva za 320.000 KM, a povećani izdaci za nabavku opreme u istom iznosu.

Preporuka

Ministarstvo treba da posveti više pažnje realnom planiranju budžeta polazeći od detaljne analitičke strukture rashoda i stvarne potrebe za određenim ulaganjima. Time bi se osiguralo efikasnije upravljanje javnim sredstvima i smanjio rizik od nenamjenskog trošenja sredstava. Također, potrebno je da Ministarstvo prati dinamiku izvršenja budžeta i da u slučaju stvaranja rezervi u budžetu obavijesti Ministarstvo finansija i trezora o eventualnom preusmjeravanju za finansiranje prioriternih obaveza i održavanja budžetske ravnoteže.

Uočili smo da sistem internih kontrola kod izvršenja budžeta nije u dovoljnoj mjeri efikasan kada su u pitanju isplate na pojedinim stavkama budžeta. Tako smo utvrdili da Ministarstvo nije imalo potpuni nadzor nad isplatama naknada za obavljanje poslova po ugovorima o djelu, izdacima za mobilne telefone i nabavkama auto guma (*Revizija je o ovim slabostima uputila direktno pismo/memorandum ovlaštenom licu Ministarstva*).

3. Usklađenost sa zakonima i pravilima

3.1. Ugovori

Troškovi goriva. «Energopetrol» d.d. Sarajevo izabran je kao najpovoljniji ponuđač za usluge goriva za 2007. godinu sa kojim je zaključen ugovor. Ukupni izdaci po ovom osnovu iznosili su 59.873 KM, od čega je 23.536 KM realizovano od drugih dobavljača za gorivo (npr. «Petrol» a.d. Banja Luka, OMV Sarajevo, itd). Korištenje usluga za gorivo od strane drugih ponuđača može se smatrati nepoštivanjem procedura javnih nabavki i dovodi u pitanje opravdanost samog izbora ponuđača u slučaju kada se usluge goriva koriste od ostalih ponuđača na tržištu.

Preporuka

Ministarstvo treba da procijeni potrebe goriva u odnosu na uobičajene relacije koje se koriste i izabere odgovarajućeg ponuđača za ove namjene koji u tom slučaju mora biti i jedini dobavljač za gorivo.

Usluge javnog informisanja. Ukupno ostvareni troškovi javnog informisanja koji se odnose na isporuku dnevne štampe sa 31.12.2007. godine iznosili su 15.392 KM. Nakon izbora najpovoljnijeg ponuđača za isporuku kompleta dnevne, sedmične i mjesečne štampe, isporuku štampe vršilo je preduzeće «Centropres» Sarajevo. Ministarstvo se obavezalo da će po osnovu zaključenog ugovora naručivati dnevnu, sedmičnu i mjesečnu štampu po vrsti i ugovorenim količinama, odnosno prema specifikaciji koja je sastavni dio ugovora. Ugovorena cijena na mjesečnom nivou iznosila je 862 KM. Utvrdili smo da su ukupne mjesečne količine i vrijednosti po konačnim fakturama veće od ugovorenih količina i vrijednosti (npr. po računu br.36793 od 30.11.2007. godine fakturisano je 1.506 KM, a po računu br.40664 od 31.12.2007. godine fakturisano je 1.533 KM). Do prekoračenja ugovorenih količina došlo je zbog dodatnih narudžbi koje su vršene od zaposlenih usmenim putem, a kao posljedica toga što nije postojala kontrola kojom bi se osiguralo poštivanje isporuka u skladu sa odredbama ugovora. Ukupan iznos ovih izdataka koji prelazi ugovorene vrijednosti iznosio je 3.470 KM.

Preporuka

U cilju racionalizacije ovih izdataka treba odrediti realne potrebe za isporukom dnevne štampe kako ne bi dolazilo do slučajeva kršenja ugovora, te osigurati adekvatne kontrole usaglašavanja isporučenih količina sa količinama koje su ugovorene.

3.2. Naknade u slučaju bolesti

Ukupno ostvareni troškovi za ove namjene sa 31.12.2007. godine iznosili su 31.232 KM. Isplata naknada u slučaju bolesti nije vršena u skladu sa Odlukom Vijeća ministara o izmjenama i dopunama Odluke o načinu obračuna plata i drugih naknada zaposlenih (br. 217/06 od 18.10.2006. godine), koja u članu IV stav (1) definiše da u slučaju teške bolesti zaposlenog ili člana njegove uže porodice, zaposlenom pripada jednokratna naknada u visini jedne prosječne plate u institucijama BiH. Isplate za ove namjene vršene su u skladu sa internom odlukom Ministarstva o pravu na ovu vrstu naknada koja je usvojena ranije i koja predviđa da se za slučaj bolesti, zavisno od troškova liječenja, isplaćuje jedna ili dvije prosječne plate Ministarstva. Po tom osnovu izvršene su veće isplate za ove namjene jer je prosječna plata Ministarstva veća od prosječne plate u institucijama BiH. Također, Odluka Ministarstva koja definiše ova izdvajanja nije usklađena sa Odlukom Vijeća ministara koja ima prioritet.

Preporuka

Internu odluku Ministarstva o pravu na ove naknade treba uskladiti sa Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o platama i naknadama u Vijeću ministara koja definiše i izjednačava ovaj vid pomoći zaposlenima u institucijama BiH.

4. Korespondencija sa klijentom

Ministarstvu je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Ministarstvo nije dostavilo komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji. Po tom osnovu ovaj izvještaj predstavlja konačan Izvještaj dostavljen klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Sarajevo, maj 2008. godine

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego